

[Ragnhild Andersen.]

aner, hvad der skal til, hvor der er mangler, og hvad der kan gøres for at afhjælpe disse mangler. De 12-13 år lange undersøgelser i udvalg og kommissioner har givet adskiligt materiale til belysning af, hvad der kan gøres på de forskellige felter. Ungdomskommissionen, arbejdsmarkedskommissionen — nu arbejdsmarkedsrådet — egnsudviklingsudvalget, arbejdsløshedsudvalget og lærlingeinstanser har forsynet os og forsyner os løbende med beretninger om, hvor galt det står til. Dem vil vi sikkert heller ikke komme til at mangle i fremtiden, især ikke i det tidsrum, hvor det store antal unge kommer ud fra skolerne.

Det er imidlertid ikke bare beretninger om mangelfuldhederne, vi skulle have. Det fremgår af disse beretninger for det første, at der er alt for få lærepladser, at antallet af nyoprettede lærekontrakter i 1958, altså sidste år, gik betydeligt ned. Således blev der oprettet 1 500 lærekontrakter færre i det første halvår af 1958 sammenlignet med 1957. Man gik dengang ud fra — jeg ved ikke, om man har en oversigt, det kan ministeren måske sige mig — at man ikke ville nå op på mere end 21 000 lærekontrakter imod de 28 000, som ungdomskommissionen foreslog. Her har man altså ganske konkret rede på, at der mangler 7 000 lærepladser til de unge, at det går tilbage med lærlingeuddannelsen. For det andet ved man, at uddannelsen landet over lider af svære mangler, og især — det fremgår af de beretninger, vi på det sidste har fået fra arbejdsmarkedsrådet — lider den af svære mangler, fordi vi ikke fik gennemført den 8-årige skoleuddannelse, men stadig må nøjes med de 7 år. For det tredje fremgår det af de hidtil afgivne beretninger, at der er et stort behov for værkstedsskoler og i bestemte områder et ganske konkret behov for værkstedsskoler. For det fjerde fremgår det, at der næsten intet sker med hensyn til dagskoleundervisningen, der ifølge lærlingeloven skulle gennemføres i løbet af 8 år. For det femte ved man, at de unge i de arbejdsløshedshærgede områder i Jylland rent ud sagt går i hundene uden muligheder for oplæring af betydning. I enkelte sogne i Nordjylland er der slet ingen af de unge, der har mulighed for at få en læreplads.

Vi kan ikke af statistikken se, hvordan det på alle områder forholder sig med ungdommens vilkår, idet statistikken ikke interesserer sig meget for de unge, før de bliver 18 år, og derfor kan man sige, at der er tale om en skjult arbejdsløshed, som tynger såvel de unge som forældrene, hjemmene. Man ved, at de unge ikke har ret til understøttelse i disse år, og man ved, at når de bliver 18 år og får ret til understøttelse, har de ikke ret til huslejehjælp. Det må anses for en urimelighed, at de unge, som samfundet ikke kan anvise beskæftigelse eller lærepladser, ikke har ret til understøttelse, til hjælp fra samfundets side.

Ifølge amtmand Møller, der er formand for arbejdsløshedsudvalget i Hjørring amt, var man allerede i 1954 klar over, at der i hele amtet var alt for få lærepladser, og arbejdsmarkedskommissionen foreslog, at der blev givet økonomisk støtte til mestre eller forældre, og at der blev oprettet værkstedsskoler i disse egne.

Jeg stiller nu det spørgsmål til ministeren, til det politiske udvalg og til de politiske ordførere her i dag: hvad er der sket på dette område? Mig bekendt er der intet sket, absolut intet. Mig bekendt er der ingen forældre og ingen mestre, der har fået økonomisk støtte siden 1954. Mig bekendt er der ikke taget ét skridt til oprettelse af så meget som en smule værkstedsskole i dette amt, ej heller i andre amter.

Nogle vil sige: ja men vi har været i gang med andre undersøgelser. Jeg takker for undersøgelsesernes tal og omfang, men bedre var det, hvis man ville hjælpe ungdommen imod arbejdsløsheden, til uddannelse, om der foregik noget, som virkelig skaffede dem uddannelse og beskæftigelse. Men medens græsset gror, dør hørsemor.

Vi har fået en ny beretning fra arbejdsløshedsudvalget i Hjørring amt, og deri foreslår man igen oprettelse af værkstedsskoler, således som arbejdsmarkedskommissionen foreslog det for 4 år siden.

Der foreslås også andre ting. For det første øgede materialebevillinger til skolebyggeri i amtet og i forbindelse hermed gennemførelse af undervisning i folkeskolens 8.-9. skoleår samt udbygning af eksamensskolerne. For det andet udbygning af ungdomsundervisningen med fagligt sigte. For det tredje udbygning af lærlingeuddannel-